

Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

z dnia 13 maja 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 862)

Tekst jednolity z dnia 27 listopada 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1802)

(zm.: Dz.U. 2024, poz. 1228)

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

Ustawa określa szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich.

Spis treści

	Nb
1. Uwagi ogólne	1
2. Cel ustawy	2
3. Wprowadzenie ustawy	3

1. **Uwagi ogólne.** Komentowany przepis wskazuje na zakres przedmiotowy 1 ustawy. Tekst pierwotny ustawy wskazywał na objęcie regulacjami środków ochrony przeciwdziałających zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym. W związku z poszerzeniem zakresu przedmiotowego ustawy na mocy ustawy z 28.7.2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606), zmianie uległ nie tylko tytuł komentowanej ustawy, ale także jej zakres przedmiotowy. W art. 1 PrzesSekU dodano, że ustawa określa także szczególne środki ochrony małoletnich. Aspekt ochrony małoletnich jest pojęciem szerszym, gdyż wykracza poza przeciwdziałania zagrożeniom przestępczością na tle

seksualnym. Dotyczy bowiem także innych rodzajów czynów zabronionych i zachowań w odniesieniu do małoletnich. Regulacje włączone na gruncie ustawy z 2023 r. dotyczą obowiązku wdrożenia standardów ochrony małoletnich, obowiązków instytucji i podmiotów prowadzących działalność z udziałem małoletnich (rozdział 4b PrzesSekU), analizy zdarzeń, na skutek których małoletni ponieśli śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (rozdział 4c PrzesSekU), przyjęcia Krajowego Planu Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich, a także powołania Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich (rozdział 4d PrzesSekU), kontroli obowiązków wynikających z ustawy (rozdział 4e PrzesSekU).

- 2 2. Cel ustawy.** Autorzy projektu ustawy zaprezentowali szerokie uzasadnienie odnoszące się do celu wprowadzenia ustawy. Zaznaczono, że przestępczość dokonywana z pobudek seksualnych jest problemem narastającym, co powiązано z rozwojem technik informatycznych i teleinformatycznych, co przynosi w tej dziedzinie nowe rodzaje zagrożeń. Zdaniem autorów projektu, łatwość komunikowania się, utrzymania anonimowości nawiązywanych kontaktów oraz powszechność dostępu do środków porozumiewania się, przy jednoczesnym braku możliwości zapewnienia nad nimi skutecznego nadzoru, umożliwiają dotarcie do każdej z potencjalnych ofiar i stają się głównym polem działania sprawców tych przestępstw. Sprzyja temu również narastająca anonimowość życia i rozpad kontrolnych funkcji środowisk społecznych, zaś w zatimizowanych społecznościach, w których ucieczka w prywatność zastępuje model życia we wspólnocie, popełnianie przestępstw staje się łatwiejsze, a tym samym – wzrasta ryzyko bycia ofiarą przestępstwa. Projektodawcom ryzyko to jawi się jako bardzo wysokie, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci, przy czym podkreślić należy, że wyrządzone im szkody są często nieodwracalne (Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, Druk sejmowy Nr 189, www.sejm.gov.pl, dostęp: 23.1.2025 r.). Potrzebę ochrony osób pokrzywdzonych i osób z grupy ryzyka bez wątpienia należy ocenić pozytywnie, choć w literaturze słusznie podkreślono, że w uzasadnieniu projektu znajdują się twierdzenia niezgodne z rzeczywistością. *A. Sakowicz* spostrzegł, że analiza danych statystycznych prowadzi do poglądu przeciwnego, gdyż z oceny skutków regulacji (tzw. OSR) wynika, że z roku na rok maleje liczba osób skazanych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (*A. Sakowicz*, *Opinia prawna*). Zauważył natomiast, bazując

na danych statystycznych Ministerstwa Sprawiedliwości, że z porównania danych za rok 2004, kiedy to liczba ta oscylowała na poziomie ok. 2500 przypadków prawomocnie skazanych za przestępstwa na tle seksualnym, do danych z roku 2014 wynika, że skazań tych było o ponad 800 przypadków mniej (*J. Mierzwińska-Lorencka*, Rejestr sprawców przestępstw seksualnych, s. 149).

3. **Wprowadzenie ustawy.** Ustawa ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa 3
małoletnich w kontekście zagrożeń przestępczością na tle seksualnym. Kluczowym narzędziem realizacji postawionego celu było wprowadzenie w 2016 r. Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. W literaturze wskazano, że na świecie realizowane są dwa podstawowe systemowe modele pracy ze sprawcami przestępstw na tle seksualnym:

- 1) model ochrony społeczności lokalnej (*community protection model*), wprowadzany w życie w USA, Kanadzie, Australii, Nowej Zelandii i Wielkiej Brytanii, który kładzie duży nacisk na kontrolę pedofilów przebywających na wolności przez:
  - a) tworzenie interdyscyplinarnych zespołów, których zadaniem jest opracowanie indywidualnych programów pomocy psychologicznej i socjalnej dla pedofilów oraz ich rodzin,
  - b) prowadzenie rejestrów osób skazanych w przeszłości za czyny lubieżne wobec dzieci,
  - c) zastosowanie mechanizmu ponownego rozpatrywania wyroków w stosunku do sprawców wykorzystywania seksualnego dzieci (*review mechanism*), umożliwiające przedłużenie ich pobytu w zakładzie karnym lub, w niektórych przypadkach, nawet umieszczanie ich na czas nieokreślony po opuszczeniu więzienia w zakładach zamkniętych,
  - d) upowszechnianie procedury weryfikacji pracowników instytucji, w których gestii leży szeroko rozumiana opieka nad dziećmi;
- 2) model pracy klinicznej (*clinical model*), realizowany w Holandii, Niemczech, Włoszech, Szwajcarii i Francji, kładący nacisk na terapię sprawców zarówno w trakcie odbywania przez nich kary pozbawienia wolności, jak i po opuszczeniu zakładu karnego (*A. Morawska*, Strategie postępowania, s. 2).

J. Mierzwińska-Lorencka zwróciła uwagę na rozwój ustawodawstw zagranicznych w obszarze przedmiotowego Rejestru. Zauważyła, że początki tworzenia rejestru sięgają lat 90., kiedy to w 1991 r. w stanie Minnesota został przyjęty akt prawny pod nazwą *Minnesota's Sex Offender Registration*

Act, który obligował stanowe służby policyjne do rejestrowania danych sprawców przestępstw seksualnych. Zdaniem cytowanej Autorki przepisy tego aktu stały się następnie pierwowzorem do wprowadzenia federalnego aktu *Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration*, zaś funkcjonujące obecnie amerykańskie przepisy zakładają, że obowiązkowi rejestracji podlegają wszyscy sprawcy przestępstw seksualnych na szkodę osób małoletnich niezależnie od oceny stopnia ryzyka recydywy i niezależnie od wieku (*J. Mierzwińska-Lorencka*, Rejestr sprawców przestępstw seksualnych, s. 148). Szerszą ocenę rozwiązań funkcjonujących w Stanach Zjednoczonych przedstawił *G. Maroń*, uznając, że doświadczenia amerykańskie paradoksalnie mogą zarazem stanowić wartościowe źródło inspiracji i wskazówek dla prawodawców innych państw – w tym polskiego – jak i być dla nich przestrogą pomocną w unikaniu powielania błędów (*G. Maroń*, Instytucja rejestru przestępców seksualnych, s. 52).

Problematykę niedostatecznej ochrony przez przestępstwami na tle seksualnym wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym. Autorzy projektu dostrzegli, że „w obowiązującym stanie prawnym brak jest wystarczających środków umożliwiających realną kontrolę sprawców przestępstw na tle seksualnym, czego skutkiem niejednokrotnie staje się popełnienie przez te osoby kolejnych przestępstw podobnych. Brak jest również mechanizmów skutecznie uniemożliwiających zapobieżenie w szczególności sprawcom przestępstw na tle seksualnym kontaktu z dziećmi. W związku z powyższym, niezbędne stało się wprowadzenie regulacji proponowanej niniejszą ustawą” (Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom). Przed upublicznieniem projektu omawiana problematyka była obecna w dyskursie naukowym (zob. m.in. *A. Sakowicz*, Rejestr sprawców przestępstw seksualnych, s. 11–27), jednak na kanwie projektu przedmiotowej ustawy pojawiło się wiele uwag i zastrzeżeń. Helsińska Fundacja Praw Człowieka podniosła, że wskazane byłoby rozpatrzenie, z jaką częstotliwością orzeka się kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania wobec sprawców przestępstw na tle seksualnym, czy orzeka się kary pozbawienia wolności, które miałyby być wykonywane w systemie terapeutycznym, a także czy modele pracy klinicznej, w których podstawowym elementem jest terapia sprawców zarówno w czasie odbywania przez nich kary, jak i po wyjściu na wolność, odnoszą zamierzone skutki [Opinia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka do rządowego projektu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (druk Nr 189), cyt. za *J. Mierzwińska-Lorencka*, Rejestr spraw-

ców przestępstw seksualnych, s. 150]. Zgodzić należy się z *A. Sakowiczem*, który zauważył, że niezależnie od oceny aksjologii projektu, nie stanowi on instrumentu, który w sposób bezwzględnie konieczny powinien stać się częścią polskiego systemu prawnego, gdyż zamieszczone rozwiązania mogą zostać uwzględnione, przynajmniej w znacznej części, w ramach obowiązujących regulacji prawa karnego (*A. Sakowicz*, *Opinia prawna*). *A. Sakowicz* prowadził także istotne rozważania dotyczące ewentualnego naruszenia art. 8 EKPC. W wyr. ETPC z 17.12.2009 r. (*Gardel v. Francja*, Nr 16428, niepubl.) podkreślono, że ochrona danych osobowych odgrywa fundamentalną rolę dla korzystania z prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego gwarantowanego przez art. 8 EKPC. W ocenie Trybunału gromadzenie przez organ publiczny danych dotyczących życia prywatnego jednostki stanowi ingerencję w rozumieniu art. 8 EKPC, jednak ze względu na okoliczności analizowanej przez Trybunał sprawy, w szczególności na cel ustanowienia tego rejestru, sądową kontrolę wpisów umieszczanych w rejestrze oraz ograniczony dostęp do rejestru, uznano, że ingerencja władzy publicznej w prawo do poszanowania życia prywatnego była uzasadniona i tym samym nie doszło do naruszenia art. 8 EKPC. *A. Sakowicz* podkreślił, że dla oceny ETPC nie było bez znaczenia to, że wpis skarżącego do FIJAIS wynika z wyroku skazującego, w którym skarżący został skazany na karę powyżej 5 lat pozbawienia wolności za popełnione przestępstwa o charakterze seksualnym (§ 41 wyroku). Cytowany Autor stwierdził tym samym, że nie sposób uznać, że wymogi wynikające ze standardu strasburskiego realizuje projektowane rozwiązanie art. 6 ust. 2 projektu ustawy (*A. Sakowicz*, *Opinia prawna*; zob. szerzej *C. Nowak*, *Ekspertyza na temat wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie Gardel przeciwko Francji*). Analizując tę kwestię, nie można zapominać o treści art. 106a KK, zgodnie z którym nie podlega zatarciu skazanie na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, jeżeli pokrzywdzony był małoletnim poniżej lat 15. Będzie to bowiem generowało daleko idące skutki dla sprawy.

Art. 2. [Katalog przestępstw]

W rozumieniu ustawy przestępczość na tle seksualnym obejmuje przestępstwa przeciwko wolności seksualnej wymienione w rozdziale XXV ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17 i 1228), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, z wyłączeniem przestępstw określonych w:

- 1) art. 201 Kodeksu karnego, chyba że zostały popełnione na szkodę małoletniego;
- 2) art. 202 § 1 Kodeksu karnego;
- 3) art. 202 § 3 Kodeksu karnego polegających na prezentowaniu treści pornograficznych związanych z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem;
- 4) art. 202 § 4a Kodeksu karnego;
- 5) art. 202 § 4b Kodeksu karnego polegających na przechowywaniu lub posiadaniu treści pornograficznych przedstawiających wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej;
- 6) art. 202 § 4c Kodeksu karnego;
- 7) art. 204 § 1 i 2 Kodeksu karnego, chyba że zostały popełnione na szkodę małoletniego.

Spis treści

	Nb
1. Uwagi wprowadzające	1
2. Katalog przestępstw	2

1 1. Uwagi wprowadzające. Artykuł 1 PrzesSekU określa zakres przedmiotowy ustawy, wskazując na szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich. Przepis ten nie definiuje jednak pojęcia „przestępczość na tle seksualnym”. W celu jego interpretacji wprowadzono w art. 2 PrzesSekU definicję skonstruowaną poprzez enumeratywne wymienienie przepisów KK. Dodać należy, że przedmiotowy katalog ma charakter zamknięty, a nie przykładowy. Oznacza to, że w odniesieniu do czynu niewymienionego w art. 2 nie mają zastosowania przepisy ustawy.

2 2. Katalog przestępstw. Ustawodawca w komentowanym artykule sformułował regułę ogólną oraz wyjątki od tej reguły. Regułą ogólną jest zaliczenie do „przestępczość na tle seksualnym” przestępstw wymienionych w rozdziale XXV KK z wyjątkiem siedmiu przepisów, przy czym zaznaczyć należy, że niektóre wyłączenia nie mają charakteru pełnego, zaś odnoszą się do określonych kryteriów podmiotowych (popełnione na szkodę osoby innej niż małoletni) lub przedmiotowych (prezentowaniu treści pornograficznych związanych z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem).

Wyłączenia dotyczą:

- 1) art. 201 KK, chyba że zostały popełnione na szkodę małoletniego;
- 2) art. 202 § 1 KK;
- 3) art. 202 § 3 KK polegających na prezentowaniu treści pornograficznych związanych z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzędziem;
- 4) art. 202 § 4a KK;
- 5) art. 202 § 4b KK polegających na przechowywaniu lub posiadaniu treści pornograficznych przedstawiających wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej;
- 6) art. 202 § 4c KK;
- 7) art. 204 § 1 i 2 KK, chyba że zostały popełnione na szkodę małoletniego.

Uwzględniając powyższe wyłączenia, pełny katalog czynów składających się na pojęcie „przestępczości na tle seksualnym” zawiera:

- 1) art. 197 KK – przestępstwo zgwałcenia;
- 2) art. 198 KK – wykorzystanie bezradności, upośledzenia;
- 3) art. 199 KK – nadużycie zależności;
- 4) art. 200 KK – obcowanie płciowe z małoletnim;
- 5) art. 200a KK – zakazane nawiązanie kontaktu z małoletnim;
- 6) art. 200b KK – zakaz publicznego propagowania zachowań o charakterze pedofilskim;
- 7) art. 201 KK – kazirodztwo, o ile czyn został popełniony na szkodę małoletniego;
- 8) art. 202 § 3 KK – pornografia, o ile w celu rozpowszechniania osoba produkuje, utrwała lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego;
- 9) art. 202 § 4 KK – pornografia – utrwalanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego;
- 10) art. 202 § 4b KK – pornografia – produkcja, rozpowszechnianie lub prezentowanie treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej;
- 11) art. 203 KK – zmuszanie do prostytucji;
- 12) art. 204 KK – stręczycielstwo i sutenerstwo w odniesieniu do małoletniego.

Art. 3. [Szczególne środki ochrony]

1. Szczególnymi środkami ochrony przeciwdziałającymi zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, o których mowa w art. 1, są:

- 1) Rejestr Sprawców Przepstępstw na Tle Seksualnym;
- 2) obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz pracowników i innych osób dopuszczanych do takiej działalności;
- 3) określenie miejsc szczególnego zagrożenia przestępczością na tle seksualnym.

2. Szczególnymi środkami ochrony małoletnich, o których mowa w art. 1, są:

- 1) ocena prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego;
- 2) standardy ochrony małoletnich;
- 3) analiza zdarzeń, w wyniku których małoletni na skutek działania rodzica albo opiekuna prawnego lub faktycznego poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;
- 4) Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz Krajowy Plan Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich;
- 5) kontrola wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 oraz art. 22b.

Spis treści

	Nb
1. Uwagi wprowadzające	1
2. Zmiany przepisu	2

1 1. **Uwagi wprowadzające.** Komentowany przepis stanowi rozwinięcie zakresu przedmiotowego ustawy określonego w art. 1 PrzestSekU. Wskazano w nim na szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich. Artykuł 3 PrzestSekU stanowi więc rozwinięcie treści art. 1 PrzestSekU. Nadmienić przy tym należy, że ustawodawca w sposób zbędny wskazuje na „szczególny” charakter tych środków. Wydawać by się mogło, że stanowi to wartościowanie, w odniesieniu do innych środków przewidzianych w prawie karnym i prawie rodzinnym. Obie grupy mają bowiem podstawy ustawowe i jednakowy od strony formalno-prawnej charakter.

2. **Zmiany przepisu.** Analizując zmiany komentowanego przepisu, wskazać należy na istotne poszerzenie katalogu środków ujętego w art. 3 PrzesSekU w związku z modyfikacją zakresu przedmiotowego ustawy na mocy ZmKRO23. Przed zmianą wprowadzoną w 2023 r. za szczególne środki ochrony ustawa uznawała:

- 1) Rejestr Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym;
- 2) obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi;
- 3) określenie miejsc szczególnego zagrożenia przestępczością na tle seksualnym.

Natomiast po zmianach dodano do pkt 2 kolejne środki ochrony, wskazując na obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz pracowników i innych osób dopuszczanych do takiej działalności. Środki określone art. 3 ust. 1 PrzesSekU nazwano środkami ochrony przeciwdziałającymi zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

Ponadto dodano także ust. 2 do art. 3 PrzesSekU, w którym ujęto szczególne środki ochrony małoletnich. W katalogu tych środków zawarto:

- 1) ocenę prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego;
- 2) standardy ochrony małoletnich;
- 3) analizę zdarzeń, w wyniku których małoletni na skutek działania rodzica albo opiekuna prawnego lub faktycznego poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;
- 4) Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz Krajowy Plan Przeciwdziałania Przepęstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich;
- 5) kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 oraz art. 22b PrzesSekU.

Wymienione środki zostały szczegółowo omówione w kolejnych przepisach ustawy. Ważnym aspektem było wprowadzenie przepisów dotyczących kontroli spełniania obowiązków, a także poszerzenie zakresu przepisu karnego określonego w art. 23 PrzesSekU poprzez penalizowanie niesprawdzenia w Rejestrze osób wykonujących bardzo różnorodną działalność (szeroki katalog) na rzecz małoletnich. Wydaje się, że wpłynie to na skuteczniejsze realizowanie obowiązków nałożonych komentowaną ustawą.

Rozdział 2. Rejestr Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym

Art. 4. [Utworzenie, prowadzenie rejestru]

1. Tworzy się Rejestr Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym, zwany dalej „Rejestrem”. Rejestr składa się z trzech oddzielnych baz danych:

- 1) Rejestru z dostępem ograniczonym;
- 2) Rejestru publicznego;
- 3) Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

2. Rejestr prowadzi Minister Sprawiedliwości. W zakresie określonym w niniejszej ustawie realizację zadań związanych z prowadzeniem Rejestru zapewnia wchodzące w skład Ministerstwa Sprawiedliwości Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego, zwane dalej „biurem informacyjnym”.

3. Rejestr jest prowadzony w systemie teleinformatycznym.

Spis treści

	Nb
1. Zakres przedmiotowy	1
2. Bazy danych Rejestru	2
3. Administrowanie Rejestrem	3
4. Uwagi końcowe	4

1 1. Zakres przedmiotowy. Ustawodawca założył, że konieczne jest utworzenie właściwej bazy danych dotyczących sprawców przedmiotowych przepęstw. Tym samym zgodnie z brzmieniem analizowanego artykułu wprowadzono obowiązkowe utworzenie Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym. Mając na względzie formę dyspozycji zawartej w przepisie, utworzenie takiego Rejestru jest obligatoryjne.

Zgodnie z definicją zawartą w słowniku PWN (<https://sjp.pwn.pl/slownik/i/rejestr.html>, dostęp: 23.1.2025 r.) rejestrem określa się „uporządkowany według jednego kryterium spis lub wykaz czegoś”. Jednocześnie należy wskazać, że wiele aktów prawnych zawiera regulacje obligujące do tworzenia form gromadzenia danych wg rejestru. Jedną z najbardziej znanych obligatoryjnych form gromadzenia danych jest Krajowy Rejestr Karny, który instytucjonalnie

jest w pewnym zakresie powiązany z RSPTS. Zgodnie z poglądem doktryny wyrażonym w wyr. SA w Warszawie z 1.1.2006 r. (VI ACa 412/06, niepubl.) „Krajowy Rejestr Karny gromadzi dane o osobach prawomocnie skazanych za przępstwa po uprawomocnieniu się wyroków. Późniejsze prawomocne skazanie powódki dla stwierdzenia naruszenia dobrego imienia bezprawnym wcześniejszym wpisem nie ma znaczenia”.

2. **Bazy danych Rejestru.** Ustawodawca założył, że RSPTS jest złożony 2 z trzech baz danych, które nie są ze sobą połączone. Pierwszą bazą danych jest Rejestr z dostępem ograniczonym. Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 6 ust. 1 PrzesSekU gromadzone są tam dane o osobach prawomocnie skazanych za popełnienie przępstw przeciwko wolności seksualnej określone w art. 2 PrzesSekU. Ponadto Rejestr ten obejmuje również dane o osobach, przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przępstwa przeciwko wolności seksualnej, jak też dane o osobach, względem których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające. Rejestr ten zawiera również dane o osobach nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, środek poprawczy lub środek leczniczy w sprawach o czyny karalne w przedmiocie przępstw na tle seksualnym.

Należy zauważyć, że zgodnie z brzmieniem art. 9 ust. 1–3 PrzesSekU sąd może w określonych przypadkach zdecydować o nieumieszczeniu danej osoby w rejestrze.

Drugim zbiorem danych jest Rejestr publiczny. W tym przypadku należy również odnieść się do dyspozycji zawartej w art. 6 ust. 2 PrzesSekU. W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że rejestr ten obejmuje osoby, które popełniły przępstwo, o którym mowa w art. 2 PrzesSekU, będąc uprzednio skazanymi na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przępstwo, o którym mowa w art. 2, jeżeli którekolwiek z tych przępstw zostało popełnione na szkodę małoletniego. Tym samym można stwierdzić, że osoby skazane na tle seksualnym w warunkach recydywy powinny być obligatoryjnie umieszczane w Rejestrze publicznym. Dodatkowo umieszczeniu w tym zbiorze danych podlegają osoby, które popełniły przępstwo na tle seksualnym i jednocześnie w kwalifikacji prawnej przyjętej w orzeczeniu przyjęto określone przepisy zawarte w art. 197 § 3 pkt 4–6, § 4 lub 5 KK, art. 197 § 1, 2, 3 lub 4 w zb. z art. 156 § 1 KK, art. 148 § 2 pkt 2 w zb. z art. 197 § 1, 2, 3 lub 4 KK.

Trzecim zbiorem jest Rejestr osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich

poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Tym samym w tym przypadku wiążące będzie samo postanowienie wydane przez wskazany organ, które jest wiążące.

- 3 3. Administrowanie Rejestrem.** Ustawodawca założył, że Rejestr jest prowadzony przez Ministra Sprawiedliwości. Niemniej jednak należy wskazać, że z technicznego punktu widzenia prowadzeniem Rejestru zajmuje się Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego. Zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 2 KrRejKarU, Biuro informacyjne jest organem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. W tym zakresie ustawa odsyła do słowniczka zawartego w art. 1a ust. 1 pkt 1 KrRejKarU, który to stanowi, iż jest to organ wyznaczony przez to państwo do celów wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi.

Przepis zakłada również, że Rejestr jest prowadzony w formie systemu teleinformatycznego. Zgodnie z brzmieniem przepisu zawartego w art. 3 pkt 3 ustawy z 17.2.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1557 ze zm.), za system teleinformatyczny uważa się zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci telekomunikacyjnego urządzenia końcowego.

- 4 4. Uwagi końcowe.** Konkludując, należy podkreślić, że zarówno w doktrynie, jak i judykaturze pojawiają się, może niezbyt licznie, kontrowersje odnoszące się do funkcjonowania Rejestru. Zgodnie z post. SA w Gdańsku z 27.6.2018 r. (II AKz 160/18, OSA 2019 Nr 1, poz. 2) „Przepisy art. 6 ust. 2, 11, 16 i 18 ustawy z 13.5.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym pozostają w kolizji z obowiązującymi na terenie RP i mającymi przed nimi pierwszeństwo uregulowaniami prawa międzynarodowego, w tym art. 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, którego treść ma swe odzwierciedlenie w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych oraz art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana uwzględniająca zmiany wprowadzone traktatem lizbońskim), a także art. 5, 6, 8 i 9 Konwencji Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych z 28.1.1981 r., która została ratyfikowana przez wszystkie kraje Unii, a więc także Polskę. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest odmowa zastosowania w niniejszej sprawie wskazanych przepisów ustawy z 13.5.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksu-

alnym”. Podobne wątpliwości podnosi A. Lach (zob. szerzej A. Lach, Dane o karalności, w: A. Lach, Prewencja indywidualna). Oczywiście powyższe orzeczenie nie dotyczy bezpośrednio treści przepisu art. 4, niemniej jednak wskazuje na wątpliwości natury systemowej (szerzej nt. uwag dotyczących wprowadzenia przepisów komentowanej ustawy – zob. kom. do art. 1).

Art. 5. [Zadania biura informacyjnego]

1. Do zadań biura informacyjnego należą:

- 1) przetwarzanie danych osobowych podlegających gromadzeniu w Rejestrze;
- 2) zabezpieczanie danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 3) przygotowywanie projektów decyzji, postanowień i rozpatrywanie skarg w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze.

2. Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze.

Spis treści

	Nb
1. Zakres przedmiotowy	1
2. Zadania biura informacyjnego	2
3. Uwagi końcowe	3

1. **Zakres przedmiotowy.** Przepis zawarty w komentowanym artykule 1 określa zadania biura informacyjnego. Ustawodawca przewidział trzy główne zadania, za które bezpośrednio odpowiada biuro informacyjne. Podkreślić należy, że przepis ten jest wzorowany na rozwiązaniach Krajowego Rejestru Karnego. Z art. 4 wynika, że rejestr prowadzi biuro informacyjne KRK, co oznacza, że nie utworzono odrębnej struktury organizacyjnej.

2. **Zadania biura informacyjnego.** Pierwsze z nich dotyczy przetwarzania 2 danych osobowych podlegających gromadzeniu w Rejestrze. W zakresie właściwej interpretacji przedmiotowego zadania należy odnieść się do definicji dotyczących zarówno danych osobowych, jak i przetwarzania. Istotne w tym zakresie będzie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne

rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L Nr 119, s. 1 ze zm.), które w art. 4 pkt 1 wskazuje, że „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej. Z kolei pkt 2 przedmiotowego artykułu określa „przetwarzanie” jako operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie.

Kolejnym obowiązkiem biura informacyjnego jest zabezpieczenie danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze, przed dostępem osób nieuprawnionych. Oczywiście w tym zakresie chodzi o wprowadzenie instrumentów technicznych oraz ich nadzorowanie, które uniemożliwią osobom nieuprawnionym dostęp do bazy. Posiłkując się regulacjami wskazanymi w RODO, należy zwrócić uwagę na art. 32 ust. 1 RODO, który stanowi, iż uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze, administrator i podmiot przetwarzający wdrażają odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający temu ryzyku.

Kolejnym obowiązkiem biura informacyjnego jest przygotowywanie projektów decyzji, postanowień i rozpatrywanie skarg w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze. Dyspozycja ta jest rozwiązaniem ukierunkowanym na coraz to dynamiczniejsze zmiany zachodzące w zakresie informatyzacji życia społeczeństwa, jak również administracji.

Podkreślić należy, że Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze. Tym samym jest on zobligowany do wdrażania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, tak by przetwarzanie odbywało się zgodnie z przepisami prawa.

3. **Uwagi końcowe.** Konkludując, należy podkreślić, że zadania, które 3 ustawodawca nałożył w art. 5 PrzesSekU na biuro informacyjne, są tożsame z dotychczasowymi zadaniami biura informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego. Podkreślić jednak należy, biuro informacyjne KRK posiada bardziej rozbudowany katalog obowiązków w odniesieniu do KRK, jednak wynika to z szerszego charakteru i istoty KRK.

Art. 6. [Zakres gromadzonych danych]

1. W Rejestrze z dostępem ograniczonym gromadzi się, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1–3, dane o osobach:

- 1) prawomocnie skazanych za popełnienie przępstw, o których mowa w art. 2,
- 2) przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przępstwa, o których mowa w art. 2,
- 3) wobec których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające w sprawach o przępstwa, o których mowa w art. 2,
- 4) nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, środek poprawczy lub środek leczniczy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 i 1228) w sprawach o czyny karalne, o których mowa w art. 2, z wyłączeniem art. 200 § 1 Kodeksu karnego – zwanych dalej „osobami ujętymi w Rejestrze”.

2.¹ W Rejestrze publicznym gromadzi się, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 4, dane o osobach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, jeśli w kwalifikacji prawnej przyjętej w orzeczeniu powołano art. 197 § 3 pkt 2, pkt 4–6, § 4 lub 5 Kodeksu karnego, art. 197 § 1, 1a, 2, 3 lub 4 w zbiegu z art. 156 § 1 Kodeksu karnego, art. 148 § 2 pkt 2 w zbiegu z art. 197 § 1, 2, 3 lub 4 Kodeksu karnego, lub które popełniły przępstwo, o którym mowa w art. 2, będąc uprzednio skazanymi na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przępstwo, o którym mowa w art. 2, jeżeli którekolwiek z tych przępstw zostało popełnione na szkodę małoletniego.

3. W Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, gromadzi się dane

---

¹ Art. 6 ust. 2 zmieniony ustawą z dnia 28.06.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1228), która wchodzi w życie 13.02.2025 r.

Przejdź do księgarni →

ksiegarnia.beck.pl